

משטרת ישראל

נהלים משותפים

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיון על פי חוק חופש המידע

נוהל משותף לאגף המבצעים ואגף לחקירות ומודיעין			נהלים משותפים
מספר: 01.01.01	תת-פרק: חיפוש	פרק: סמכויות אכיפה	
שם: חיפוש על גוף עצור			תאריך פרסום: 10/05/2020
			תאריך תחילה: 10/05/2020
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

הגדרות

- א. **"חיפוש על גוף אדם"** - חיפוש על פני גופו של אדם, וכך חיפוש בבגדיו או בכליו¹, לרבות חיפוש הכולל הסרת בגד שאין בו כדי לחשוף אברים מוצנעים ולמעט חיפוש חיצוני וחיפוש פנימי².
- ב. **"עצור"** - אדם בעת מעצרו על-ידי שוטר או עצור/אסיר המתקבל למקום משמורת.
- ג. **"בגדים תחתונים"** - גבר-תחתונים; אישה-תחתונים וחזיה (או כל חלק עליון אחר דוגמת גוזייה) טרנסגינדר- אם טרם הושלם תהליך השינוי-בהתחשב בחלק התואם את זהותו המינית, אם הושלם תהליך השינוי, בהתאם למין אליו העביר זהותו³, ובלבד שלא יחשפו איברים מוצנעים.
- ד. **"חפץ אסור"** - כל חפץ שהחזקתו אסורה על-פי דין, או שהחזקתו בעת המצאות במשמורת עלולה להביא לפגיעה בגופו או רכושו של אדם, לשבש הליכי חקירה או משפט, או לאפשר הימלטות ממשמורת.
- ה. **"מקום משמורת"** - בית מעצר, בית סוהר, תא שהיה או כל מקום משמורת אחרת בה נתון העצור כדין כגון: בית-חולים, מוסד לבריאות הנפש.
- ו. **"קטין"** - מי שלא מלאו לו שמונה עשרה שנים.

¹ יצויין כי חיפוש על גוף כולל גם צילום סימנים על פני גופו של אדם, ואולם נהל זה לא יעסוק בכך.
² המוגדרים כחיפוש בגופו של אדם בהתאם לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996 להלן: **"חוק החיפוש בגוף"**.
³ ראה לענין זה הנחיה בנושא חיפוש על גופם של טרנסגינדרים מיום 7.3.11

1. כללי

סמכות חיפוש על גוף הינה סמכות אכיפה הנתונה לשוטר העוצר אדם כדין והיא נועדה למנוע הכנסה של חפץ אסור למקום המעצר או לעשות בו שימוש פוגעני אחר, גם בלא חשד שהעצור נושא על גופו חפץ כאמור, או מסתיר על גופו ראיה. הסמכות נדרשת לשם שמירה על שלומם של השוטרים, עצורים אחרים והעצור עצמו. סמכות זו דרושה בנוסף לשם שמירה על הסדר במקום המשמורת, וזאת באמצעות איתור חפצים שהחזקתם במקום המעצר אסורה. עם זאת, מדובר בסמכות שעצם מימושה כרוך בפגיעה בזכויות, בכבוד העצור ובפרטיותו.

2. מטרה

קביעת הוראות הנוגעות לאופן השימוש בסמכות בחיפוש על הגוף בעת מעצר או קבלה למשמורת⁴ ולביצוע סמכות החיפוש על הגוף בהיקף, בדרך ובמקום שיבטיחו שמירה מרבית על כבוד האדם, על פרטיותו וזכויותיו תוך שמירה על שלומם של השוטרים ועצורים אחרים.

3. הבסיס החוקי

סעיף 22 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969

4. השיטה

א. מטרת החיפוש

- 1) חיפוש על גוף המתבצע ללא חשד, נועד לשמור על שלומם של המצויים במשמורת, השוטרים והסוהרים ולמנוע הכנסת חפץ אסור.
- 2) יודגש כי כאשר יש חשד שבגוף העצור נמצאת ראיה להוכחת ביצוע עבירה פלילית או להוכחת הקשר של העצור לביצוע עבירה פלילית, ניתן לבצע חיפוש בגוף העצור לפי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996, ולא לפי הנחיה זו.

ב. עיתוי החיפוש

החיפוש יתבצע בסמוך לביצוע המעצר בדרך-כלל בשטח, או בתחנת המשטרה, לפני החקירה, לאחריה, או בעת הכליאה

ג. היקף החיפוש

התנאי הקבוע בחוק לביצוע החיפוש על גוף עצור הוא מעצר כדין. סמכות החיפוש על הגוף נתונה לשוטר עד לרמת הבגדים התחתונים ובלבד שהעצור הנחפש לא ישאר בעירום. עם זאת, בשל העובדה שמדובר בסמכות הפוגעת בכבודו של אדם, בפרטיותו ובצנעת גופו, אין לבצע חיפוש על גוף עד לרמת הבגדים התחתונים בכל מקרה ומקרה כעניין שבשגרה. היקף החיפוש יקבע בהתאם לשיקול-דעת השוטר המחפש בעת ביצוע החיפוש ויבוצע בהתאם לתכליתו ולנסיבות כל מקרה לגופו, הכל כפי שיפורט בהנחיה זו.

⁴ קיימים מצבים נוספים אשר החוק מאפשר בהם חיפוש על גוף, כמו: חשד לביצוע עבירה לפי פקודת הסמים או לאחזקת נשק-אך אלו אינם מוסדרים בנוהל זה.

ד. קריטריונים לביצוע החיפוש

במסגרת הפעלת שיקול הדעת האם להסיר את בגדיו של העצור כך שישאר בבגדים תחתונים במהלך ביצוע החיפוש על גוף, ישקול השוטר בין היתר, ובמידת האפשר, את השיקולים הבאים:

1) נחיצות הסרת הבגדים לצורך מימוש מטרת החיפוש והאפשרות להשיג את מטרת החיפוש בדרך פוגענית פחות כמו מישוש.

2) חומרת העבירה, אופיה והמסוכנות הנשקפת מביצועה.

3) לאור אופי העבירה, מהי ההסתברות לאפשרות כי יוחזק חפץ אסור (כגון: סכין, סמים).

4) התנהגות קודמת של העצור במפגשים עם גורמי האכיפה, עליה ניתן ללמוד ממרשם פלילי, מידע וכו', בדגש על: עבירות חמורות, עבירות סמים עבירות אלימות, ובריחה ממשמורת.

5) מעצרים ומאסרים קודמים: האם מדובר במעצר ראשון או שמדובר בעצור שנעצר בעבר או ריצה עונשי מאסר בעבר. ככל שמדובר במי שכבר היה עצור/אסיר הרי שקיים חשש גדול יותר שישא על גופו חפץ אסור.

6) השתייכותו של העצור לארגון פשיעה או היותו מחולל פשיעה.

7) גילו של העצור, בדגש על חיפוש המתבצע על גופו של קטין או קשיש.

8) אוכלוסיות מיוחדות, כמו: מוגבלים פיזית ו/או נפשית, חסרי ישע, נשים בהריון וכו'.

9) **הסעיף הוסר - לא מותר לפרסום.**

10) **הסעיף הוסר - לא מותר לפרסום.**

11) מצבו הנפשי של העצור, לרבות מידע או אמירות המעידות על חשש לפגיעה עצמית בעת הכליאה (למשל: מי שבעברו נסיונות התאבדות יהיה צורך לבצע על גופו חיפוש עד רמת בגדים תחתונים אך ברגישות רבה).

12) ככל שכבר בוצע בעצור חיפוש עד רמת התחתונים (למשל ב"שטח") אין לקיים חיפוש נוסף עד רמת התחתונים אלא אם הדבר נחוץ לאור שינוי הנסיבות (למשל – העצור לא היה תחת השגחה והייתה לו הזדמנות להחביא על גופו חפץ אסור).

13) השלב בו מבוצע החיפוש – לענין זה תיתכן לעתים אבחנה בין שלב החיפוש בעת קבלה למשמורת טרם החקירה, לבין החיפוש המתבצע בעת הכליאה (הכנסה לתא שהיה או מעצר המחייב חיפוש יסודי יותר).

14) נוכחות עצורים נוספים בתא שהיה/מעצר בעת הכליאה המחייבת חיפוש על גוף יסודי.

15) חיפוש על גוף עצור קטין

א) חיפוש על גוף עצור קטין, יערך מגיל 12 עד 18 בלבד (קטין בר עונשין). ככל שהקטין צעיר יותר (ובכל מקרה הינו מעל גיל 12) ינתן משקל משמעותי לגילו על פני הנסיבות האחרות.

ב) טרם ביצוע החיפוש, יש להפעיל שיקול דעת ורגישות מרבית בכל הנוגע להיקף החיפוש, שיטת החיפוש, צנעת פרטי הקטין ומקום החיפוש.

ג) חיפוש על גוף עצור קטין לא יערך בנוכחותם של עוברי אורח, קטינים ו/או בגירים עצורים/מעוכבים אחרים וכל זאת בכדי למנוע מבוכה ו/או השפלה לקטין במעמד זה.

ה. מקום החיפוש ואופן ביצועו

1) חיפוש על גוף עצור, יעשה בדרך ובמקום שיבטיחו שמירה על בטחון השוטר והסביבה וכן על כבוד העצור, על פרטיותו ועל זכויותיו.

2) חיפוש על גוף יבוצע במידת האפשר באופן מדורג. בכפוף לנסיבות, עורך החיפוש ישאל את העצור האם הוא נושא חפץ אסור והיכן הוא מחזיקו. עורך החיפוש יבצע חיפוש בכיסיו ובכליו של העצור ורק לאחר מכן יבצע חיפוש על גופו.

3) חיפוש על גוף עצור המתבצע שלא במקום משמורת אלא בשטח יוגבל ככלל, לחיפוש שאינו עד רמת הבגדים התחתונים, אלא אם יש חשש לפגיעה בשלום הציבור או לשלמו של אדם.

4) חיפוש על גוף עצור הכולל את הסרת בגדיו כך שיחשפו בגדיו התחתונים לא יערך בפרהסיה אלא אם בנסיבות הענין יש וודאות קרובה כי דחיית החיפוש תהווה סיכון בלתי סביר לשלום הציבור או לשלמו של אדם.

5) חיפוש על גוף עצור המתבצע במקום משמורת יערך במקום סגור, בנוכחות מי שנדרש לביצוע החיפוש בלבד, במידה ובחדר יש חלון יש לוודא כי הוא סגור ואינו מאפשר צפיה מבחוץ.

6) חיפוש על גוף עצור הכרוך במגע גופני או הכולל הסרת בגדים כך שיחשפו בגדים תחתונים, יערך בידי בן מינו של העצור, אלא אם מתקיים אחד מאלה:

א. לא ניתן לערוך את החיפוש בידי בן מינו ויש בדחית החיפוש סיכון בלתי סביר לשלמו של אדם או לשלום הציבור.

ב. אם העצור הוא טרנסג'נדר שטרם השלים את תהליך שינוי המין, יבדק בחלקיו הזכריים על ידי שוטר ובחלקיו הנשיים ע"י שוטרת. במקרה בו הושלם תהליך שינוי המין החיפוש יערך עליו בהתאם למין אליו העביר זהותו.

7) התנגד עצור לעריכת חיפוש כדין על גופו רשאי עורך החיפוש להשתמש בכח סביר לצורך ביצוע החיפוש לאחר שהזהיר השוטר את העצור כי בכוונתו להשתמש בכח.

ו. תיעוד החיפוש

- 1) שוטר העורך חיפוש על גוף עצור עד רמת בגדים תחתונים יתעד את החיפוש בדוח בכתב (נספח א') בו יפורטו:
- א) שם העצור ודרכי ההתקשרות עימו
  - ב) המקום בו נערך החיפוש
  - ג) התאריך והשעות בהם נערך החיפוש
  - ד) שמות השוטרים שערכו את החיפוש ושמות השוטרים שנכחו בחיפוש
  - ה) תגובת העצור עליו מבוצע החיפוש
  - ו) התנגדות לחיפוש או לתפיסת חפץ במהלכו, ושימוש בכח אם היו.
  - ז) נזק לגוף או לרכוש אם נגרם.
  - ח) יש לפרט את הנימוקים לביצוע חיפוש כאמור.
  - ט) רשימת החפצים שנתפסו במהלך החיפוש.
- 2) הדוח יחתם בידי עורך החיפוש ובידי העצור שעל גופו נערך החיפוש. סירב העצור לחתום על דוח החיפוש, יצוין הסירוב בדוח, לרבות הסיבה שמסר לסירובו.
- 3) נתפס חפץ במהלך החיפוש, או נעשה שימוש בכח – ימסר העתק דוח החיפוש לעצור שעל גופו נערך החיפוש.

יחידה: _____
 תאריך: _____
 שעה: _____
 מס' אירוע/פ"א: _____
 מקום החיפוש: _____

דו"ח חיפוש על גוף עצור

הדו"ח ימלא רק כשמדובר בחיפוש על גוף הכולל הסרת בגדים עד חשיפת בגדים תחתונים

1. הצהרת עורך החיפוש:

אני הח"מ:

מס' אישי	דרגה	שם פרטי	שם משפחה

ערכתי חיפוש על גוף בהתאם לסמכות שהוקנתה לי בחוק.

2. שם העצור עליו נערך החיפוש:

ת.ז.	שם פרטי	שם משפחה	מס' טלפון

3. בחיפוש השתתפו גם:

מס'	מס' אישי	דרגה	שם פרטי	שם משפחה

4. הנימוקים לעריכת חיפוש הכולל הסרת בגדים עד חשיפת בגדים תחתונים

_____
 _____
 _____

5. להלן המוצגים שנתפסו:

מס'	שם המוצג	תיאור המוצג	מס' סידורי	מקום התפיסה	הערות

6. הערות עורך החיפוש: (התנגדות לחיפוש או לתפיסת חפץ במהלכו, שימוש בכח לביצוע החיפוש, נזק לגוף או לרכוש)

_____
 _____
 _____

7. תגובת העצור לחיפוש:

_____
 _____

_____
 חתימת העצור:

_____
 חתימת עורך החיפוש:

סירב העצור לחתום על דוח החיפוש, יצוין הסירוב בדוח, לרבות הסיבה שמסר לסירובו.

